בפסח אחד. מע"פ אמין גו כזית לכל אחד דקסבר לחילת פסחים לא מעכבא מלא וזריקת דם למזבח[ע]: **מיניה.** מן המקרא עצמו דמכל מקום אחד מהן שומטו בשליחותם: **דאית ליה שותפות.** דהא של כל הקהל הוה אבל שליח בעלמא הוא: **ויקחו להם איש שה וגו'.** אחד לוקח לכל המשפחה: **איש וביתו.** ולעולם משום דאית ליה שותפות בגוייהו. ודקאמרת הא מינו ענין ענין הוא לו לתלמיך לו למעוטי קטן שאין לו כח ליקח בשביל אחרים להיותו זוכה להן במקחו: **ואלמי מיבעי ליה.** אימ לפי אכלו תכוסו דשומטין את הפסח על היחיד ולא מייתר לן שליחות היכא דלא שייך: **אין שומטין את הפסח על היחיד.** רבי יהודה אומרה ויליף לה[ב] מלא תוכל לזבוח את הפסח באחד[ג] ביחיד: והא הוו נמי קטנים בנוחלי הארץ וכי הזוכים להם בתורת שלוחין בעו והלא אין שליחות לקטן דגבי ושלח ושלחה אים כתיב (דברים כד) כי יקח איש ומינה ילפינן (בב"מ דף עח:) דאין הקטן עושה שליח: **אלא.** הכוונ לאו לאתויי שליח אחד לכולם שלא נפיני אחד מלא לזכין לאדם שלא בפניו אחד מלקטנים כשלא בפניו דמו וכיון דנחלת הארץ זכות היא להם היתה חלוקתם חלוקה: **אלא לדרבה.** כלומר לא זכות שלא בפניו גרידתא מיבא למשמע מינה לגדולים שלא לאורויי נמי לקטנים אפי' חובה כגון אחד מהן שומט זכות לכולם ב"ד לעשות להן כי הכא לזכותם בהלכה נמו ומע"פ שפעמים שחלוקה זו חובתם לחיבא לא ניחא ליה בחלק שנפל לו אפ"ה לא פליטא לן שיבא לחובתם מה לנו להעמיד לפוטרופוס לכך: **אלא לחוב ע"מ לזכות.** מי פליטא לן שיבא לחובתם לדון ולערער בשבילם לזכותם ולהנחתם ואם יתחייבו בדין מה שעשו[מ] עשו: **נשיא אחד.** והכי זכות וחובה הוה כלאחרן לחיבא לניחא ליה (כגון) בהכי כו' כלאחרן: **ובוררין לו חלק יפה.** לכל אחד יפה לזה ויפה לזה: **שוב הדיינים.** שאמרו נכסי לזה למלוה שלא בפני לזה או שלא מדעתו אפשר לא הוה ניים דיינ:

ודילמא שאני התם דאית ליה שותפות בגוייהו. פי' אבל לשוייה שלית היכא לליכא שותפות מנליה ואין לומר דאין הכי נמי היכא לליכא לו שותפות בגוייהו לא מצי שוייה שלית להו אבל שליח להו תנן בפ' המפה (פסחים דף פח:) הרי שאמר לו רבו לא ושמוט עלי הפסח ושכח מה אמר לו רבו גדי או טלה יקח גדי וטלה ואמר מס גדי אמר לי רבי טלה שלי וגדי שלו ומס טלה אמר לי רבי גדי שלי וטלה שלו ומדקאמר טלה שלי וגדי שלו משמע שאין לו שותפות בגדי אפ"ה שומט גדי עבור רבו אלמא דמצי לשוויה שלית אפי' היכא לליכא שותפות בגוייהו אלא מהכא דאית ליה שותפות בגוייהו א"כ תרי קראי למה לי אם אינו ענין להיכא דשייך תניהו ענין להיכא דלא שייך האי מיבעי ליה לכדרבי יצחק דא"ר יצחק איש זוכה ולא הקטן זוכה ההוא מאיש לפי אכלו נפקא ואכתי מיבעי ליה דשומטין את הפסח על היחיד סבר לה כמ"ד אין שומטין את הפסח על היחיד ואלא הא דאמר רב גידל אמר רב מנין ששלוחו של אדם כמותו שנאמר ונשיא אחד נשיא אחד ממטה תיפוק ליה שליחות מהכא ותיסברא דהא שליחות הוא והא קטנים לאו בני שליחות נינהו אלא כי הא דרבא בר רב הונא דאמר רבא בר רב הונא אמר רב גידל אמר רב מנין שזכין לאדם שלא בפניו שנאמר ונשיא אחד נשיא אחד ותיסברא זכות היא הא חובה נמי איכא דאיכא דניחא ליה בהר ולא ניחא ליה בבקעה ואיכא דניחא ליה בבקעה ולא ניחא ליה בהר ואלא כדרבא בר רב הונא דאמר רבא בר רב הונא אמר רב גידל א"ר מנין ליתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהן שבית דין מעמידין להם אפוטרופוס לחוב ולזכות לחוב אמאי אלא לחוב ע"מ לזכות ת"ל ונשיא אחד נשיא אחד ממטה תקחו: א"ר נחמן אמר שמואל [א] יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם בית דין מעמידים [ב] להם אפוטרופוס ובוררים להם חלק יפה ואם הגדילו יכולים למחות ורב נחמן דידיה אמר אם הגדילו אינם יכולים למחות א"כ מה כח בית דין יפה ומי איתי ליה לרב נחמן אם כן מה כח בית דין יפה והתנן שום הדיינים שפיחתו שתות או הותירו שתות מכרן בטל רבן שמעון בן גמליאל אומר מכרן קיים (ואמר רבן שמעון בן גמליאל) א"כ מה כח ב"ד יפה ואמר רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים לא קשיא הא בפסח אחד שנא' ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים וכי כל הקהל כולם שוחטים והלא אינו שוחט אלא אחד אלא מכאן שכל ישראל יוצאים בפסח אחד שליח בקדשים מנא ליה מיניה ודילמא שאני התם דאית ליה שותפות בגוייהו אלא מהכא ויקחו להם איש שה לבית אבות שה איש זוכה ולא הקטן זוכה ההוא מאיש לפי אכלו נפקא ואכתי מיבעי ליה דשומטין את הפסח על היחיד סבר לה כמ"ד אין שומטין את הפסח על היחיד ואלא הא דאמר רב גידל אמר רב מנין ששלוחו של אדם כמותו שנאמר ונשיא אחד נשיא אחד ממטה תיפוק ליה שליחות מהכא ותיסברא דהא שליחות הוא והא קטנים לאו בני שליחות נינהו אלא כי הא דרבא בר רב הונא דאמר רבא בר רב הונא אמר רב גידל אמר רב מנין שזכין לאדם שלא בפניו שנאמר ונשיא אחד נשיא אחד ותיסברא זכות היא הא חובה נמי איכא דאיכא דניחא ליה בהר ולא ניחא ליה בבקעה ואיכא דניחא ליה בבקעה ולא ניחא ליה בהר ואלא כדרבא בר רב הונא דאמר רבא בר רב הונא אמר רב גידל א"ר מנין ליתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהן שבית דין מעמידין להם אפוטרופוס לחוב ולזכות לחוב אמאי אלא לחוב ע"מ לזכות ת"ל ונשיא אחד נשיא אחד ממטה תקחו: א"ר נחמן אמר שמואל [א] יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם בית דין מעמידים [ב] להם אפוטרופוס ובוררים להם חלק יפה ואם הגדילו יכולים למחות ורב נחמן דידיה אמר אם הגדילו אינם יכולים למחות א"כ מה כח בית דין יפה ומי איתי ליה לרב נחמן אם כן מה כח ב"ד יפה והתנן שום הדיינים שפיחתו שתות או הותירו שתות מכרן בטל רבן שמעון בן גמליאל) א"כ מה כח ב"ד יפה ואמר רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים לא קשיא הא הלכה כרבי שמעון בן גמליאל דאמר אין שליחות לקטן אלא לדבר מצוה בלבד כגון תפילין ומזוזה ולולב ושופר וציצית ומגילה וכיוצא בהן אבל לא לדבר שאינו מצוה אלא מדבריהם כגון לקדש בו את האשה או למכור ולקנות בו בשוק וכיוצא בהן ואפילו לדבר מצוה אין שליחות לקטן מן התורה אלא מדבריהם כדי שיתחנך במצות ומשום הכי אמרינן בגמרא דלא מהני שליחותיה לענין שחיטת פסח דאי אפשר לו שיגמור כל מעשה השחיטה כהלכתה ואי אפשר לו שיזרוק הדם כהלכתה ואי אפשר לו שיפשיט ויבצע כהלכתה ואי אפשר לו שיקטיר אימורים כהלכתן ואי אפשר לו שיטול את הלב ואת הכליות ואת הכבד ואת הריאה ואת הטחול ואת הכרס ואת הזנב ואת הראש ואת הרגלים ואת הנקבים ואת הדופן ואת הגיד הנשה ואת הקרקבן ואת הסימנים ואת הקנה ואת הוושט ואת הטרפיל ואת הדקין ואת הגסין ואת הקרום ואת הפדר ואת הכוליא ואת הטלפים ואת הנוצה ואת הקשקשת ואת הגלדת ואת הצפורן ואת הטבור ואת השליא ואת הביצים ואת הזרע ואת הדם ואת הפרשה ואת הנפיחה ואת הנפילה ואת הנבלה ואת הטריפה ואת השרץ ואת הבהמה ואת החיה ואת העוף ואת הדגים ואת הארבה ואת הנחש ואת הצב ואת הצלופח ואת הלטאה ואת התנין ואת הכוח ואת הכחל ואת הכוכב ואת הכוכבית ואת הכימה ואת הכסיל ואת הכסיל ואת הכסיל